

PERIÒDICH SATÍRICH,

SEMPRE DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

10 CÉNTIMS CADA NUMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

VÍCTOR MAUREL.

Si voléu un gran barítono
distingit, de veu vibrant,
que trepitji bè las taulas,
que no decavgui un instant,
que sàpiga arrencá aplausos
y 'us transporti al séptim cel,
demanéu son nom al eco
y l' eco us dirá:—Maurel!

L' ODEON (*)

V

DATOS RETROSPECTIUS

He rebut la visita, per mi molt agradable, de un actor de la primera companyia que va donar funcions públicas en l' Odeon.

—Dispénsim, Sr. P. del O., m' ha dit, al tractar del teatro del carrer del Hospital s' ha descuidat algun pormenor important.

—Seria fácil, li he respost. A veure, fassa 'l favor d' explicar-se.

—No puch precisar-li la fetxa; pero la primera companyia dramática que allà va treballar siguié la nostra. Haviam llogat lo teatro á vuit duros per funció, ab l' intent de donarne tant sols los días festius, perque tots nosaltres, més que del teatro, viviam del treball.

Llavors l' Odeon no era més que una sala. L' escenari estava colcat en la testera oposada á la que avuy ocupa y no hi havia galerias. Aquestas no van construhirse fins molt després, de primer la del primer pis y passat algun temps la del segon. Per cert que al principi no hi havia empit ni res y feya mitja bosarda veure al públich ab las camas penjant...

—¿Y no va haverhi desgracias?

—Fora de las taulas no senyor; ara á las taulas tantas com vulga. L' Odeon ha sigut sempre un teatro sanguinari.

—¿Y ab quina obra van comensar, se 'n recorda?

—Prou: lo mateix que si fos avuy. Varem posar *Los dos vireyes* y la pessa *Pascual y Carransa* ¿Vol que li diga 'l nom dels actors? Dama,

(*) Véginse los números 445 y 446.

la Moliné, de qui vosté s' ocupa ab tant acert; la Rosales, característica, y ademés la Pilar de la Torre y una tal Puig. Actors: en Dutrux, primer galan; en Baro, graciós; en Vilasau, en Riba, en Moragas, germà del ballarí y del pintor, avuy empleat en lo Gas municipal, en Carcassona aplaudit autor dramàtic després y avuy major dom del gran *Teatro del Liceo*, en Keyer, l' Alarma, en Pruna, en Bigorria, etc., etc.

—Y ¿qué tal, donavan resultats las funcions?

—D' aquella manera,.. Pero 'ls plens de debó no van venir fins que quedá constituída l' empresa Dimas.

—Y 'l Sr. Cazorro? ¿No treballava ab vostés?

—Sí senyor, poch després va entrarhi de barba, ab facultat de dirigir certas funcions. Per cert que llavors va entaularse una gran competencia entre ell y en Dutrux.

—Home, tè rahò, díguim alguna cosa de 'n Dutrux.

—En Dutrux era, segons deyan, fill natural de un general francès, en qual cas hauria hagut d' escriure 'l seu nom *Dautruche*, segons l' ortografia francesa. Feya de daurador y era un actor excelent. Patia un aneurisme y sembla que 'ls aplausos que obtenia en Cazorro, qu' estava llavors en lo plé de la juventut y de la forsa, van amargarlo tant, que poch temps després moria, víctima de aquella enfermedad.

—Amigo, si que s' ho prenía al viu aixó de fer dramas al *Odeon*.

—No mé 'n parli.

—¿Y no recorda res més?

—Si senyor: tota vegada que vosté 's proposa consignar lo nom dels artistes, de algun mérit que han comensat sa carrera en l' *Odeon*, no 's descuidi de posarhi en Mariano Carreras, que pintava sas primeras decoracions per aquest teatro y en Joseph Menció, avuy maquinista del *Liceo* y un dels millors de Catalunya, que també va comensar al *Odeon*.

Vaig donar las gracias á qui tals datos me proporcionava, que, com es natural, va despedirse anyorant aquells temps.

—¿Quí pogués tornarhi, Sr. P. del O., quí pogués tornarhi!

VI

Melpómene.—La Gata.—Teatro catalá.

Preném la resenya allá hont varem deixarla en lo número anterior.

Hem arribat á l' any 1863. Una notable actrís forma part de la companyia del *Odeon*: nos referim á la Paca Soler. Pochs serán los lectors de l' *ESQUELLA* que no l' hajan vista. Figura de matrona, una gran comprensió y una identificació perfecta ab los personatjes que representava. No tenia altre defecte que alguna dificultat en pronunciar certas consonants; pero aixís y tot, s' imposava ab lo predomini de las demés facultats que l' adornavan. Fins que va retirar-se de l' escena, deixant un buit irremplassable, creá gran número de personatjes catalans, cómichs y serios. La Paca Soler cultivava ab éxit tots los géneros.

Formava també part de la companyia á més del Sr. Fontova, lo galan jove Sr. Clusellas.

Al *Pireo* havia succehit una nova societat ab lo nom de *Melpómene*, qu' es la qu' estrená *La Esquella de la torratxa*, obra que poch temps després donava grans entradas á casi tots los teatros de Barcelona.

Prengueren part en l' estreno de aquesta parodia afortunada, la Sra. Agneta Solá y una tal Ven-

tureta y 'ls Srs. Alimira, Fuentes, que feya sas primeras armas en la societat *Melpómene*, Ibañez, Maristany, Combas y altres.

Se representá com á fi de festa després del drama *La Campana de la Almudaina*, per fer resaltar més l' ingeni del parodiador, y tota á la carrera es á dir, sense divisió d' actes, de manera que la representació durá més de duas horas, alcansant un gran éxit de riallas.

Poch després la representavan, com hem dit, casi totas las companyias. La mateixa que treballava á l' *Odeon* en los días festius, se 'n apoderava y feya molt bonas entradas.

Un detall: lo Sr. Cazorro deixá prompte 'l paper de *Grabat*, per créure'l impropí del seu carácter y ab ell se presentá per primera vegada 'l laboriós y aplaudit actor D. Iscle Soler, que 's feu aplaudir molt desde 'l primer dia.

En las funcions de la societat *Melpómene*, á més del Sr. Fuentes hi treballaren los Srs. Simó, Carrera, Colomer, Grifell, la Liberata Molas y la Pepeta Matheu.

L' any 1864 se conta com un dels més animats per lo que respecta al Teatro del *Odeon*. Alternavan allí en los días de feyna una companyia de sarsuela y la famosa societat de *La Gata*.

La companyia de sarsuela, que 's componía de las Sras. Vives, Pellisari y Valls y 'ls Srs. Ferrer, Estropa, Moragas. Seguí, Prieto, Foix y Saumell, estrená *La festa de l' ermita* del Sr. Vidal Valenciano, que obtingué molt bon éxit (3 octubre); reproduhi *L' aplech del Remey* de Clavé, que havia sigut estrenat al *Liceo* 'l 30 de desembre de 1858, y representá més tart *El Valle de Andorra*, haventhi pres part lo tenor Sr. Cabot y 'l barítono D. Enrich Soler.

La societat de *la Gata* organizada per Frederich Soler (Pitarra) qu' estava en lo bó de sos triunfos y 'l mestre Sariols que havia escrit la música de l' *Esquella de la torratxa*, comensá sas funcions lo dimecres 18 de octubre, ab la parodia *Lo Cantadó*, de 'n Serafi Pitarra y en Pau Bunyegas (Conrat Roure), la qual fou desempenyada per las Sras. Soler y Vilches y 'ls Srs. Fontova, Clusellas, Bertran, Puig, Soler, Garcia y Bigorria.

Res més xocant que 'l cartell-anunci de la funció, que comensava aixís:

«Vista l' acceptació que aquest istiu passat van tenir los banys de la Junta de Damas y las pessas catalanas, uns quants nets de clatell han tingut l' humorada de veure si ab ellas podían guanyar alguns quartets...»

Y van guanyarn'hi. Hi havia días de *Gata* en que l' *Odeon* semblava 'l *Liceo*: los cotxes arribavan á la Rambla. Y cuidado que 'l teatro oferia pocas comoditats. Un día que van repintarse 'ls assientos, aquestos deixavan y 'ls concurrents van trobar la manera de no embrutarse: casi tothom comprava *La Corona*, qu' era 'l diari de major tamanyo que 's publicava á Barcelona, y 'l colocava á tall de funda al respall del assiento. Pero Barcelona tenia en aquell temps passió de riure, y ¿qué es lo que no hauria fet per satisferla?

Després del *Cantadó*, *La Butifarra de la llibertat* y *Las pildoras de Holloway* (10 novembre), á continuació l' aixerida pessa de Vidal y Valenciano *Tal hi va qui no s' ho creu* (24 Nbre.): seguidament *La venjansa de la Tana* de Pitarra y *Los bauys de Caldetas* de Arnau (30 Nbre.) y per fi *Lo punt de las donas* (22 Dbre.) Los éxits pot dirse que s' estalonavan.

Per primera vegada 's presentà en l'escena del Odeon (20 Nbre la primera dama D.ª Ana Alfonso, esposa del conegut llibreter D. Eudalt Puig.

Durant l'any 1865, continuaren las funcions de *La Gata*, interrompudas temporalment per l'aparició del cólera morbo.

Entre las obras estrenadas aquell any citarém las següents: *Lo boig de las campanillas* de Pitarra (24 de febrer), *Qui juga no dorm* de Vidal Valenciano (abril), *Lo castell dels tres dragons* de Pitarra (28 abril), *Un mercat de Calaf* de Pitarra (2 Dbre.) *La pubilla del Vallès* de Arnau (21 desembre), y *Una noya es per un rey* de Conrat Roure.

Prengueren part en lo desempenyo de aquestas produccions las Sras, D.ª Paca Soler, D.ª Fermina Vilches y D.ª Rosalia Perez y 'ls Srs. don Lleó Fontova, D. Fernando Puiguriquer, D. Iscle Soler, D. Francisco Puig, D. Joseph Clusellas, D. Joan Bertran, D. Miquel Llimona y 'ls senyors Bigorria, Jener, Soto y Maleras.

Lo dia 6 de abril de 1866 la societat de la *Gata* se transformava en *Teatro Catalá*, ab motiu del estreno de *Las joyas de la Roser*, drama desempenyat per la Sra. Soler, y 'ls Srs. Villahermosa, Fontova, Clusellas, Bertran, Puiguriquer, Llimona y Puig que alcansá un éxit extraordinari.

Pero avants s' estrenaren algunas gatadas y pessas cómicas, tals com *Los héroes y las grandes* de Pitarra (primer de mars); *Un mosquit de arbre* de Joseph Serra (Feliu y Codina) (primer de febrer), *Contra enveja...* de Campmany, *Lo noy de las camas tortas* de Andreu Arnau (22 mars), *En Joan Doneta* de Pitarra (2 de janer), *Una Juguesca del Tamboriner del Fluviá* (Estorch y Siqués) (12 febrer), y *Si us plau per forsa y Cosas del oncle* de Pitarra.

Ab posterioritat al estreno de *Las Joyas*, s' estrenava *A mor de pare* de Estorch y Gallissá y *Si m' embrutas t' enmascaro...* de Campmany (23 abril), *La por guarda la vinya* de Fontova, *Un embolich de cordas* de Arnau (Nbre.), *Las reliquias de una mare* de Ferrer y Codina (Dbre.) y *Las modas* de Soler (10 Dbre.)

Formavan part de la companyia, ademès dels artistes citats, las Sras. Alfonso de Puig, Carlota de Mena y Cornelia Pellisari; los actors eran los mateixos á escepció de D. Iscle Soler que se 'n havia separat, per tornarhi algun temps després.

Durant la primera temporada del any 1867 continuá en l' Odeon lo *Teatro Catalá*, arrostrant la competencia que li feya 'l de *Romea*, ahont se cultivava 'l mateix género.

Obras catalanas estrenadas en 1867: *La virtud y la conciencia* d' Eduart Vidal Valenciano, un dels primers autors que cultivá ab éxit lo drama catalá, puig son *Tal farás tal trobarás* havia sigut estrenat lo 4 de abril de 1865 en lo *Principal*; *Fotografias* de Arnau (Janer), *La noya del entressuelo* de Campmany *Un inglés en Mataró* de Brasés (11 febrer), y *La qüestió son quartos* de Modest Busquets (8 de abril).

A! obrirse la temporada de tardor, lo *Teatro Catalá* se trasladá al de *Romea* ahont continua encare, passant alguns dels actors de *Romea* al Odeon, ahont seguiren representantse produccions catalanas.

VII.

Los balls de la Paloma.

¿Qui no n' ha sentit parlar?

Eran los temps aquells en que 'l Carnaval de Barcelona igualava per sa magnificencia als de Venecia y Roma y excedia per son bon humor als millors del mon.

Una colla de artistas, fundadors del *Taller Rull*, ahont se reunian á riure y treballar; ahont solian convidar als millors cantants del Liceo, y ahont l' art y 'l bon humor hi tenian un niu sotaterrat, concebiren l' idea de celebrar un ball *sui generis* en la sala del Odeon.

De aquí nasqueren los *Balls de la Paloma*, balls de broma, de gatzara y de xispa, en los quals era obligatoria la disfressa y casi pot dirse que l' ingeni.

La gracia consistia en treure partit de las cosas més vulgars convertintlas en objectes d' ornamentació, tant pèl vestit com per la sala.

Recordo un any que vaig anarhi que aquesta estava adornada ab colossals grupos de coliflors y altres hortalissas, xarxas de pescar, paneras de peixater, trofeos d' escombretas y pinzellés y sols de arengadas.

La comissió de obsequis vestia de punt al natural, frach, corbata blanca y sabatas de simolsa.

Las máscaras eran capritxosas: no n' hi havia una que no f s riure.

Y 'ls héroes de la broma eran los germans Soler y Rovirosa, particularment en Jhon, carácter organisador: los pintors Ballester y Vicens; los dibuixants Pellicer, Planas y Moliné; los germans Ramis, fabricants; en Jaume Garriga, avuy fiscal de l' Audiencia de Tarragona, l' Antonet Ginestá, avuy arcalde de Ripoll y una colla més de gats dels frares.

Los balls de la *Paloma*, quals productos se destinavan á beneficencia, duraren tres anys, havent terminat en 1864.

Vingueren després los del *Gavilán* y 'ls del *Taller Baldufa*, qu' exagerant lo carácter dels mateixos, no foren més que dejeneracions de aquells tant xispejants de *La Paloma* en que la decencia y 'l bon humor anavan de brasset, derramant la sal ática per la sala del Odeon.

P. DEL O.

(S' acabarà.)

ANOMALÍAS.

¿Anomalias hi dit? Rectifico: posémhi *animallas* y será més exacte.

Aquest món n' está plé. Del altre no 'n responch; pero suposo que hi passarà tres quartos del mateix.

Agafin un diari qualsevol, tan se val madur com vert: p l cas tots son iguals.

¿Ja 'l tenen? Pues bueno: fixinse en la plana d' anuncis.

«Rob Lecanard. Remedio infalible contra el dolor de estómago. Dos botellas bastan. Sesenta años de éxito. Treinta mil curaciones.»

¿Ho han llegit bè? Trenta mil curacions, justas y cabals.

Y ara pregunto:—¿Cóm es que hi ha tanta gent que pateix de dolor d' estómach, y passa anys y

panys arrossegant la seva dolencia y no acut á aquest remey, á aquest remey infalible que ab dugas ampollas consegueix lo miracle de la curació?

—No 'ls sembla que aixó es una verdadera anomalia?

—¡Oh!—respondrà algún lector jo hi probat aquest remey, prenentne, no dugas ampollas sinó dugas dotzenas, y no m'ha produhit altre efecte que posarme una mica pitjor y alleugerirme de sis ó vuyt duros. —

—¡Ah! ¿Es á dir que á pesar d' havers' hi curat trenta mil personas vosté no s' hi ha pogut curar?

Un' altra anomalia.

—Lo més xocant—anyadeix un altre lector—es que aquesta medicina que s' adorna ab xeixanta anys d' éxit, encara no 'n fa dos que s' ha donat al públich. —

—¡Aprata! ¿Dos anys d' edat y xeixanta d' éxit?

Anomalia mayúscula.

—Y pues? Si no es veritat que curi, si no es veritat que s' hajan conseguit trenta mil curacions, si no es veritat que conti ab xeixanta anys d' éxit, ¿perqué ho posan al diari?

Lo qu' es aquí si que no hi puch fer cap rebaixa: hi trobo tres anomalies.

Y no hi trobo cap polisson que s' encarregui d' acompanyar al anunciant al puesto que li correspon de dret.

Ara tornin á agafar lo diari y, com diu la Brígida del *Tenorio*,

Seguid, seguid la lectura.

«¡Ojo, calvos! En quince días se repuebla la cabeza más limpia de pelo, con el Tónico celestial. Un frasco con pincelito é instrucciones... tanto.»

Aquest anunci ja es més enraonat: no 's parla de las curacions ó repoblacions obtingudas ni dels anys que 'l *Tónico* conta de vida. La seva modestia 'l recomana.

Ara bè, vosté, calvo venerable ¿ahont va ab aquesta closca tan pelada, tenint un medi tan rapit y fácil de convertirsela en un bosch de cabells? ¿que li agrada ser calvo? ¿que li dolen los quartos que l' untura pot costar?

—No senyor: ni 'ls quartos me dolen ni m' agrada ser calvo: pero ha de saber y entendre que 'l tal *Tónico* en lloch de poblar lo cap, despobla 'l portamonedas: ja l' he probat.

—¡Vaya una anomalia! ¿Es á dir que las propietats d' aquest invent son pura música?

—Celestial, com lo *Tónico*. —

¡Bravísim! L' autor del remey quan menos té un mérit, si logra vendreu: enganya als calvos, es á dir, á personas que no deuen tenir llana al clatell.

Continuém la revista d' anuncis.

«No más tos.....»

Precisament ara jo 'n tinch. ¿Ahont ho venen aixó? Veyám:

«No más tos. Pasta maravillosa del doctor Guatllero. Calle de la Bola. número...»

Hi vaig desseguida: aném á probar la pasta maravillosa.

Es aquí: apreto la vidriera, entro, demano una capsa del gran remey...

—Y ara? ¿qu' es aixó? L' amo de la botiga, 'l célebre doctor Guatllero, que 'm despatxa, se posa á tussir estrepitosament.

¡Quina anomalia!

¿Vol curar la mèva tos y no sab curarse la seva?

No cal dir que deixo las pastillas sobre 'l taulell y me 'n vaig sense saludar.

Bueno, torném á agafar lo diari altre vegada.

Llegim:

«Agua purgante de la fuente Nabos. - No confundirla con la de la fuente Coles porque es falsificada.»

Y dos líneas més avall:

«Agua purgante de la fuente Coles.—No confundirla con la de la fuente Nabos porque no vale nada.»

Anomalia per partida doble. Y tan garrafal que cada un dels anuncis porta l' anàlisis del aygua, legalisat per cinch ó sis eminencias, probant que aquella es bona y l' altra nó.

Anuncis, anàlisis y ayguas; tot está á la mateixa altura

¿Qué li sembla, lector mèu?

—Pues me sembla que la humanitat comporta moltes anomalies, tota vegada que 'ls diaris venen plens d' anuncis de remeys infalibles per totas las enfermetats hagudas y per haver, y á pesar d' aixó cada día hi ha més malalts y més gent que sofreix. Vel' hi aquí lo que 'm sembla.

—Y jo, completant lo seu pensament, anyadiré que l' anomalia m s gran es que moltes personas que van p l carrer no estiguin tancadas á Sant Boy.

O á la presò.

A. MARCH.

¡QUIN SOMNI!

Jo era rey, y gobernava

un regne molt poderós;

nobles y plebeys manava,

y 'l que volia alcansava

per impossible que fos.

Un ceptre de gran valia

ostentava jo en mas mans,

y una corona tenia

de preciosa pedreria,

de esmeraldas y diamants.

Un día, anant per la serra

ab un noble caballè,

la corona 'm caygué á terra,

que si 'm toca 'ls peus m' esguerra

ó á riscos de fers mal-bè.

M' abaixo jo per cullirla

ab un anhel sobre-humá,

y entre mas mans al tenirla

tant goig sentí al possehirla,

qu' aquell goig me despertá.

Y al despertarme, ab galvana

me deixondo tot seguit,

y 'm trobo agafant [payana]

aquell got de porcelana

que posém á sota 'l llit.

J. PUIG CASSANYAS.

LO TIRO FEDERAL A GINEBRA.

Durant aquestos darrers días ha tingut lloch á Ginebra la festa més popular y simpática de las que 's fan en lo nostre temps. Cada dos anys, la petita Confederació Suissa reuneix en una de sas ciutats ó vilas á tots los elements actius y de valsa, y allá, com los antichs grechs en los Jochs olímpichs, los que acaban de guanyar un premi en lo camp del tiro á la carrabina, pujan ab lo mateix desembrás á la Tribuna y entussiasman á son auditori ab un discurs patriótic.

Los tiros federales suissos son avuy la verdadera festa de la llibertat. Organisats per la iniciativa particular de la «Societat dels Tiradors,» al acostarse lo día de sa celebració se convoca á tothom que vulgui anarhi, sens distinció de nacionalitat ni de rassa; d'opinions ni de crehencias. Lo grabat que va al davant d'aquest article es reproducció del que anava al cap del cartell de aquest any. La figura llegendaria de Guillerme Tell guia als tiradors d'avuy pèl camí de l'amor á la patria, il·luminada pèls raigs que surten de la creu federal. Al peu del grabat hi va lo programa detallat de la festa, la llista dels premis d'honor y una calurosa excitació als tiradors de totas las nacions pera pendre part en la festa.

Tan bon punt com aquesta s'anuncia, los suissos de per tot arreu; aixís los que viuen en llur propi país, com los que están espargits per lo restant del món, se mouhen pera contribuirhi. Los que tenen medis per ferho, emprenen llarguíssims viatjes pera assistirhi, y los que no poden fer tant, envian premis d'honor. Aquest any, per exemple, la colonia suissa de Méjich, entre cent altrás, n'ha enviat un de 2,500 franchs, en monedas mejicanas d'or, artísticament arregladas. Lo total dels premis d'honor, t'è aquest any lo valor d'uns 250,000 franchs, y entre ells hi figuran dos bonichs vasos de Sevres, regalo del president de la República francesa, y uns artístichs bronzos, que han enviat respectivament lo rey d'Italia y son govern. Los premis ordinaris pujarán á molt més d'altre tant.

Pera 'ls tiros federales s'alsan tres grans construccions principals. Lo *Stand*, ó sigui lo estrado dels tiradors; conté més de cent cinquanta rodellas, ordinariament á 350 metros de distancia, que serveixen pera 'ls exercicis de tiro á la carrabina ó al revólver. Durant los deu ó dotze días que duran las festas, se fan un milió y

mitj de disparos aproximadament. Lo nutrit soch granejat no para ni un moment, y acostuma anar ab tant bon ordre, que jamay hi ha una desgracia ni casi una disputa. La organizació perfecta ho supleix tot, y al acabarse la festa cada qual ha obtingut los premis corresponents á son mérit ó bona sort.

Després del *Stand* segueix la Cantina ó gran sala de banquets. Avuy se fan capassas per cinch ó sis mil personas, cómodament sentadas á taula, y tots aquests assientos ordinariament s'ocupan cada mitj día. Lo de la obertura del tiro y l'oficial, ó sigui aquell en que 's convida á las Autoritats superiors y Cos diplomátich, la gent no cab á las taulas, y han de servirse dos dinars, l'un després de l'altre. Los dinars son perfectament democrátichs, y lo preu los posa al alcans de totas las posicions. Cada cubert costa sols tres franchs, y la llista dels plats es aproximadament igual á la del día de la inauguració d'aquest any, que va ser la següent:

Potage pâtes d'Italie.
Beuf nature et hors-d'œuvre.
Vol-au-vent toulousienne.
Haricots verts sautés.
Gigot de mouton rôti.
Salade

Dessert assorti-Fromage,
y ademés, una botella de ví de la festa.

La tercera construcció es lo Pabelló dels premis, en lo qual están exposats tots los d'honor, y que serveix ademés, per guardar las banderas de las societats que concorren al tiro, á la sombra de la federal, que oneja en lo cim del Pabelló. Durant las festas, no se sent altra cosa que tiros, canonadas, música y discursos. Al arribar una bandera, lo qui la presenta fa un discurs, que contesta ab un altre l'individuo de la comissió encarregat de rebrela. Luego se la porta al Pabelló de premis ab música y salvas. Al dinar en la Cantina toca la música de la festa, y al arribar al final se pronuncian discursos en la Tribuna que hi ha al mitj de la sala. Lo primer brindis se dedica cada día á la patria. En lo dinar del día oficial, lo fa lo president de la Confederació.

Pero lo més notable y simpátich de la festa; lo que la fa la primera entre totas las que avuy se celebran, es l'ayre de llibertat y democracia que respira, y la animació la vida, l'entussiasme que hi regna. Pera donarne una pàlida idea, dirém sols que 'l tiro actual serà tant ó més concorregut que 'l d'ara dos anys, celebrat á Berna, y que aquest, sols per camí de ferro, va produhir

un moviment de mitj milió de passatjers, que van omplir uns mil cinch cents trens.

Al arribar lo Tiro federal, donchs, pot ben bè dirse que tot Suissa se posa en moviment. Aquest any, per exemple, durant los primers dias, las collas de tiradors que han arribat á Ginebra formavan verdaderas columnas. Las banderas del Cantó de Berna han anat acompanyadas per mil quatre cents tiradors, ab las carrabinas á la esquena. Igual número va presentar lo Cantó de Vaud, y fins los petits Cantons primitius de la Suissa, los cantons purament pagesos ó pastorals ahont va des- arrollarse tota la tradició ó llegenda contada per Schiller en son Guillerem Tell, han acudit á Ginebra formant una columna de set cents homes casi tots tiradors de primera forsa. Lo del Cantó de Zurich ha sigut la més numerosa. Se componia de mil vuitcents ciutadans.

Las societats extrangeras s' han presentat al tiro d' aquest any ab igual animació que las suissas. Lo primer dia del Tiro va ser presentada la bandera belga, escoltada per un centenar de tiradors, disposats a disputar los millors premis, y 'ls italians además dels setanta vinguts d' Italia ab bandera y música, se contan per centenars, molts d' ells tiradors de forsa, puig qu' en llur país s' ha des- arrollat molt la afició al tiro. Pero ni uns ni altres, ni 'ls alemanys que hi son també en gran número, componen res comparats ab los francesos que hi han acudit. Hi han anat societats de París, de Lyon del Havre, de San Julien, de Bezançon, etc., presentant totas un gran contingent, de manera que lo periódich parisench, *Paris illustré*, (del qual hem reproduhit tres dels nostres grabats) y que ha dedicat un número especial á la gran festa suissa, calcula que s' acostarán á trenta mil los francesos que durant la mateixa acudiran á Ginebra. Sols á nosaltres nos ha tocat com sempre ballar ab la més lletja, y fer lo pobre paper que fem per tot arreu. Empenyat lo Sr. Vallés y Ribot en aprofitarse de la idea d' uns altres, y sens coneixer lo terreno que devia trepitjar, s' ha presentat á Ginebra usant del nom de Catalunya y d' Espanya, acompanyat de dos ó tres amichs, cap d' ells tirador, y ha presentat la bandera de son partit. Naturalment que ha sigut rebut ab cortesia y ab lo ceremonial acostumat pera totas las banderas; pero la nostra pobra terra no n' ha sortit pas ben parada. Los principals periódichs suissos no fan més que donar compte de la presentació, y fins lo «Diari oficial del Tiro,» li dedica sols las ratllas preci-

das de vint franchs, ab las quals se pagavan los premis ordinaris, y luego eran admesas com moneda corrent en tota la Suissa. Aquest any las autoritats federals no han permés la encunyació, y en lloch de moneda s' ha fet la meda-

sas Realment, los tres amichs no podian pas fer molt bona figura en un punt ahont las demás banderas anavan tant ben acompanyadas.

Tots paguem ara una impremeditació en la que no tenim cap culpa.

(c) Ministe Fins ara, los Tiros federals feyan encunyar mone-

lla qual dihuix doném. Las de bronze tenen lo valor de cinch franchs, y de déu las de plata.

Los premis ordinaris consisteixen, ademés, en copas, grans ó petites, y rellotjes de plata, fabricats expressament pera 'l Tiro d' aquest any. Las copas grans y 'ls rellotjes son obras de verdader art y que honran la industria ginebrina, y per aquest motiu ne doném la reproducció. Son valor es d' uns 90 á 100 franchs, tant los rellotjes com las grans copas.

L' exercici y festas del Tiro son antiquíssims á Suissa; pero la forma actual de la festa data del any 1824, desde qual fetxa s' han celebrat sens interrupció cada dos anys ordinariament. Durant molt temps, ó sigui quan los Cantons de la Confederació s' agitavan per cambiar sa forma constitutiva, tingueren marcat sabor polítich trascendental, puig totes las ideas en lluyta aprofitavan la Tribuna del Tiro pera sa propaganda y divulgació. Avuy, constituhit ja definitivament lo país, han perdut aquell sabor, y la festa es purament un concurs técnic de Tiro y una expansió de llibertat y patriotisme. Per aixó fou que al presentar lo dit senyor Vallés y Ribot sa bandera ab un discurs no sols polítich, sinó impregnat del esperit de son partit, lo delegat del Comité, Mr Basset va contestarli, donant la benvinguda als caballerescos fills de la terra espanyola, y desitjantios bona sort en fer blanchs y alcansar premis.

«Jo m congratulo, de veure los esforços dels homes del progrés per desenrotllar á Catalunya la afició al tiro: ¡que ells obtingan á Gin-bru la recompensa!» Aquestas paraulas son literalment traduhidas del *Journal officiel du Tir fédéral*, pagina 38, lo que fem notar perque son ben diferents de las que va atribuhirli lo corresponsal V. y R. del periódich *El Diluvio*, y perque ellas donan idea clara del carácter que tenen avuy los Tiros suissos, gran certamen internacional de la habilitat en lo maneig de las armas, y gran Tribuna, oberta á totes las expansions de la llibertat y de la democracia, pero tancada á totes las miserias y lluytas de petitesas.

V.

MOSQUITS.

«Sobre tot, Enriqueta, pensa forsa ab mí y no t' escoltis á cap home. Si algun mosquit te ve á oferir l' amor, no 'n fassis cas. ¿Ho tindrás present?»

Si fa no fa, aquest es lo final de totes las cartas que en Manel escriu desde l' Habana á la seva cosina.

La veritat es que l' Enriqueta, á pesar de ser molt mona y molt simpática, no es amiga de galantejar ni d' escoltar piropos dels joves.

Estima á n' en Manel, espera que torni per casars'hi y viure felissos, y parin de contar.

No crech que necessitin cap més antecedent perque jo pugui seguir.

Per xó segueixo.

L' Enriqueta surt poch de casa; pero aixó no impedeix que un jovenet, aprenent de bolsista s' haja adonat d' ella, quan la noya va ab la criada á comprar alguna cosa p' ls seus treballs de ganxet.

Cada vegada que la topa, la segueix, y li tira floretas, y li diu que la estima.

Ella, res; seria.

Pero tant y tant creix la insistencia del aprenent bolsista, que la noya, en virtut del encàrrech del s' u cosí, acaba per empiparse.

Ja la tenim, pues, empipada y calculant la manera de treures de sobre al importú.

—Papá—aixó ho diu la nena al autor dels seus dias—papá ¿sabs que son molt molestosos los mosquits?

—¡Y tall! ¿Contamho' no 'm carregan poch!

—¿Com ho fas per esquivarlos?

—¡Ah! Aixó es fácil: deixas que se t' acosti facilitantli l' ocasió, y quan lo tens bè, ¡plaf!

—¿Qué?

—Un bon trastasso.

—¿Al mosquit?

—Sí; á veure si 'l reventas.

—¿Y aixó s pot fer?

—¡Si tens sort de ensopegarlo bè!... ¡Per supuesto!

L' endemá l' Enriqueta surt ab la criada.

Al cap de mitja hora torna ab la criada y un municipal.

La minyona plora: la senyoreta, nó; al contrari, sonriu mitj admirada.

—¿Qué hi ha?—diu lo papá sorprés ab la visita del guardia.

—¡Pues nada! ¿Esa senyoreta es su hija?

—Sí senyor.

—Pues esa senyoreta ha desfet la cara á un chove con la sombrilla que porta.

—¡Y ara! ¿Cóm ha estat aixó?

—Mira—diu la noya fent lo molinet ab la sombrilla, que per cert está mitj á trossos,—mira, ¿veus? aixís.

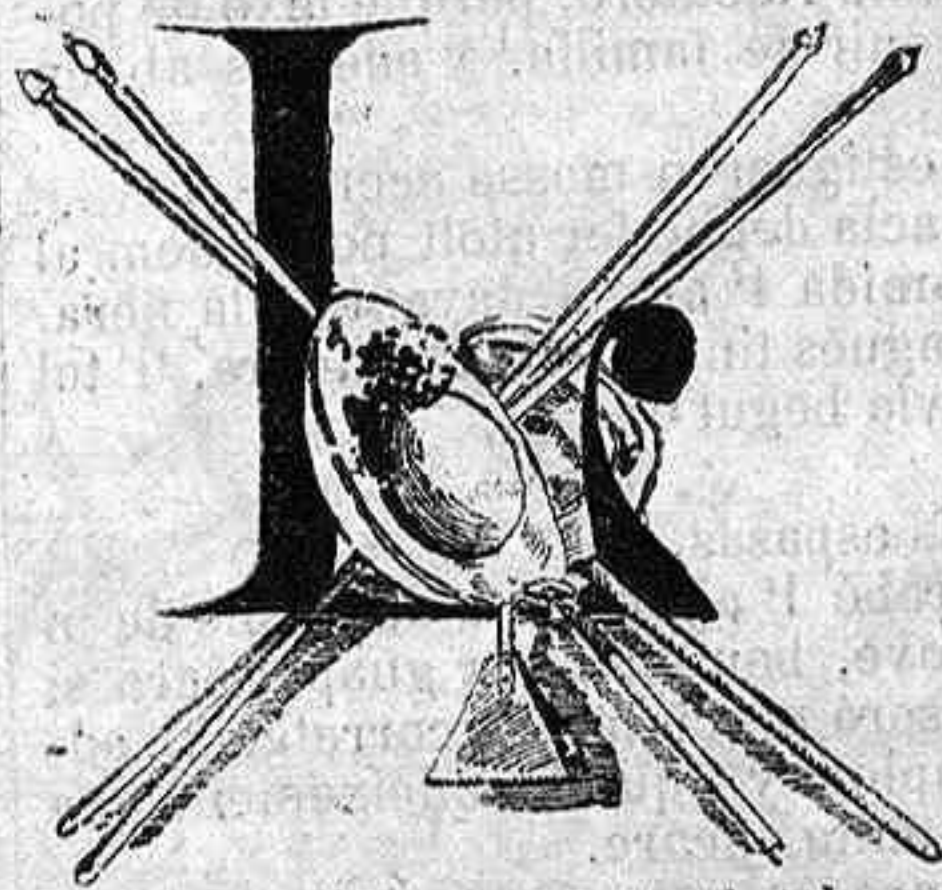
Lo que ha passat ha sigut aixó:

L' aprenent bolsista l' ha seguida com de costum; la noya, recordant las instruccions de son pare, li ha facilitat l' ocasió de que se li acostés, y quan l' ha tingut ben á prop, li ha romput la sombrilla per la cara, ab la major frescura.

Volia reventar lo mosquit.

MATÍAS BONAFÉ.

TOROS.

A corrida del diu menje, contra lo que tothom esperava, sigué lo que se 'n diu una corrida fluixa.

Molta gent, y molta calor. En la sombra 'ls espectadors estavan a tapa hits com arengadas en barril; y respecte al sol, no diré més sinó

que van trobarse quatre ó cinch mil feligresos capassos de resistir impávits los raigs del gran picador.

Y dich del gran picador, perque ni en Badila, ni l' Agujetas, ni l' Amaré, ni cap dels de caball picava com aquell sol de canícula, capás de derretir las columnas de ferro de la plassa.

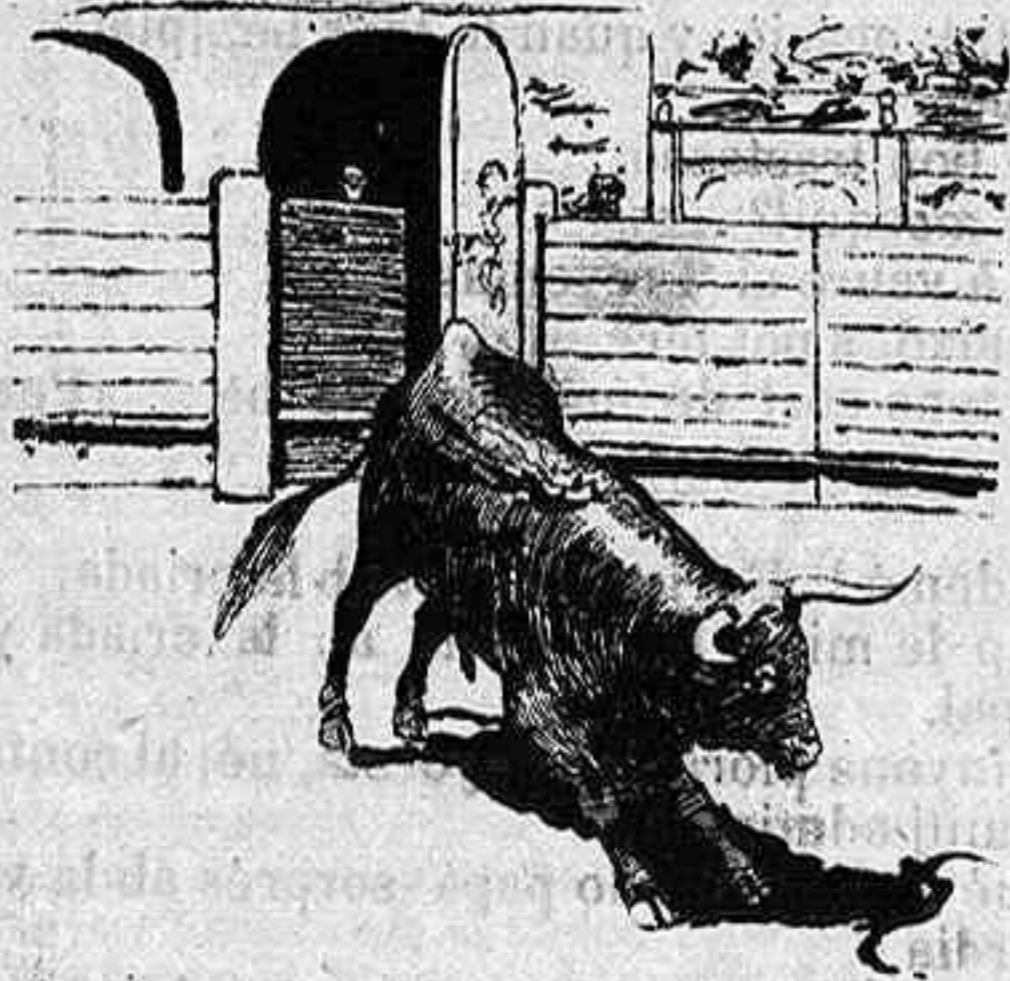
Jo crech que fins los toros se 'n ressentían.

Ocupá la presidencia 'l Sr. Lluch que demostrá entendrehi.

No en va á Sant Lluch lo pintan sempre ab un bou al costat.

Las cuadrillas de Mazzantini, que vestia de color de tórtora y or, y de 'n Centeno que anava de blau de cuyna y or també, surten á passejar lo rumbo per la plassa, entre 'ls aplausos de la gentada.

Surt lo primer toro projectant una sombra mes negra...

Era ben armat; pero mandrós... No va fer res de particular.

Lo segon tampoch.

Lo tercer menos.

Y aixís successivament fins al últim.

Ni un sol banyut que correspongués al bon nom que havían deixat en aquesta plassa 'ls seus germans lo dia de Sant Joan.

Notémho: «Los toros de Lisazo bons pèl juny, dolents pel Juriol.»

Dels picadors van sobressortir Agujetas y Amaré clavant alguns sinapismes á puesto. En Badila notable al desmontarse y cayent sempre de péus com los gats. De 'n Bartolesi no 'n parlem; fent suar als pobres caballs condemnats á treginar aquell gran envolúm.

Un espectador, al veure'l tant romansero li cridava:

—Ansia, Panxa-ampla.

Dels encarregats de clavar pendatxos me quedo ab los dos germans Recatero, perque aixó de posarlos bé déu venir de familia, y ademés ab en Joseito

Los altres no estigueren massa acertats.

Lo toro de gracia degué fer molt poca idem al Montañés que amidá l' arena davant de la fiera. Si aquesta no hagués tingut tanta mandra, 'l tal Montañés ja havia begut oli.

Y ara aném als espasas.

Centeno que rebé l' alternativa de mans de 'n Mazzantini es jove, ben plantat y guapo; pero si vol fer carrera, será precis que 's corretgeixi, adquirint aquell aplom y aquell coneixement que avuy per avuy li falta encare.

Trasteja als toros regularment, si bé 's deixa desarmar ab facilitat, y 's tira á matar de una hora lluny, lo qual es un gran inconvenient, y alguna vegada ho fa no estant lo toro ben quadrat. Despatxá 'l primer de una estocada á volapéu, després de quatre punxadas. Al desferse del quart, si bé 's veje acossat al desplegar la muleta, tingué millor fortuna en l' estocada que fou á volapéu. Lo sisé l' embesti dos ó tres vegadas y ell l' enviá al escorxador ab un *fica y trau*, com diria la *Renaisensa*, bastant brut.

Total: una mica mes que *sobraliente*; una mica menos que *matador*.

Duptó que 'l Centeno sembrat á la plassa de Barcelona arribi á grillar.

Ah! me 'n descuidava, posá un parell de banderillas *quebrant* que si haguessen quedat clavadas á lloch l' haurían acreditat de bon banderillero.

llero. Pero alló de deixarlas sota l' aixella... Es lo que deya 'l toro:—No val á fer pessigollas.

En Mazzantini no ha progressat, ni 's ha endarrerit.

Es lo mateix torero de sempre: serc, valent é intrépit; pero olvidant ó desconeixent molts dels infinits recursos del art, y mostrantse poch atent en la direcció de la lidia. En aquest punt es un verdader anarquista: tothom fa lo que vol.

Aixís y tot fa aplaudirse. ¡Te tant bona figura!..

Trastejá ab acert al segon toro y l' hi estengué 'l passaport ab una estocada á puesto; pero ajeguda. Lo tercer se li humillava y 'l posá en apuros: se 'n desféu ab una estocada contraria y un magnífich descabell á plom. Una estocada y un altre descabell, precedit de un trasteig magnífich, posaren fi á la existencia del quint toro y li valgueren l' orella.

Avants havia adornat al mateix animal ab dos parells dels curts y un dels llarchs al só de la música.

Aquí tenen mencionats los incidents més notables de l' última corrida que deixá poch satisfet al publich.

Ja ho deyan molts al sortir:—Lo Sr. Piera necessita vindicarse.

Més aviat ho haguessin dit:

Ja me 'l tenen preparantho tot per donar una nova corrida 'l diumenje dia 14 del actual.

Se tracta de una gran novedat.

Primera y principal: la supressió del sol.

Perque la corrida será nocturna, y la plassa estará esplendidament iluminada per la llum eléctrica.

Lo Sr. Antúnez, al revés del Duch de Frias, ha donat permís, sempre que las probas de l' iluminació que s' efectuarán previament dongan bon resultat.

PEP BULLANGA.

¿QUÉ TENS?

A CONSTANCIA.

—¿Qué tens, nineta del cor,
que avuy ¡ay! suspiras tant?
¿Qu' es lo que causa 'l teu plor
donant gran pena y dolor
al teu benvolgut aymant?

—
¿Per qué avuy, bella Constancia,
mostras tant gran desconsol,
si ets per mí 'l més brillant sol?

LA NOSTRA GENT. (*Dibuix de Mariano Foix.*)

— ¡Vaja!... ¿que no 't vols aixecar, nen?
 — ¡Vès, papà, vès, qu' ets molt lleig...!
 — ¡Qu' es mono! Aném, que riguin tan com vulgan la dona y son cosí... ¡A la mèva edat ser pare
 d' aquesta criatura... es un verdader miracle!...

¿No véus que 'm fas está ab ánsia
y omplas lo meu cor de dol?

¿Olvidas que jo t' adoro?
¿qué son los teus pesars grans?

—¿Me preguntas per qué ploro?
¡Ay! cullint figas de moro
m' hi punxat totas las mans.

PEPET D' ESPLUGAS

LIRICH.

Continúan las funciones variadas. Després del benefici de 'n Bianchi, que va cantar la *Marina* com sols ell sab ferho, reproducció del *Guitarro* que al igual que l' any passat va tenir un éxit complert. Lo citat Bianchi y en Marchetti sigueren los heroes de la festa, havent l' últim tingut de repetir tres vegadas las coblas del acte segon.

Un cop acabada la funció, castell de foch bastant vistós; pero no tant notable com lo que va dispararse la vigilia de Sant Jaume.

A benefici de 'n Marchetti va estrenarse dilluns un poti-poti de 'n Liern, titolat *Certamen español. Italia, España y viceversa*, escrit sense altre objecte que fer representar tipos flamencs á la companyia italiana.

Casi tots los artistas hi prenen part, y aixó que la companyia Tomba es numerosa.

La Righi, vestida de xula, canta unas malagueñas molt airosas; la Gattini una americana hasta allá; la Bargaglia y en Bianchi lo duo del acte segon del *Barberillo*; la Ciotti, vestida de *mono sabio*, una popular cansó espanyola; en Marchetti caracteriza á la perfecció un tipo de xulo y per acabarho de arreglar, la Ciotti y en Milzi recitan ab molt bona sombra 'l «*No es verdad angel de amor*» de *D. Juan Tenorio*.

Lo públich ha rebut aquesta producció ab molt agrado. Es una olla podrida feta ab salsa de macarrons á la italiana, barreja molt gustosa al paladar.

ESPANYOL.

He sentit parlar ab elogi de la pessa *Un tros de pá*, del jove escriptor Sr. Bassegoda que s' ha posat un sol dia per la companyia de 'n Mario.

La producció de argument senzill, se distingeix, segons m' han dit, per la facilitat del diálech y 'l gran número de xistes que conté.

TÍVOLI.

A benefici de la Sra. Montañés, va reproduhirse *El grito del pueblo*, diari polítich ab oportunas modificaciones.

Una novedat. En la *Gran-ola* tres senyoras van encarregar-se de l' escena dels ratas.

—¡Ay válgam Dèu, qui fos gat! deya un espectador.

Dimars lo picador Badila va ferse aplaudir com la vegada anterior que va presentarse en lo *Teatro de Novedats*.

Vaja que 'n Badila ho t' à bè.

Lo dia que li falti contracta per picar toros, ne

trobará en qualsevol teatro per fer picar de mans al públich.

NOVEDATS.

Ab *Vida alegre y muerte triste* va trobar en Vico 'ls mateixos aplausos que l' any passat

Especialment en los últims actes qu' es ahont apareix l' home de salut arruinada, que surt á la defensa de la seva filla. sab tocar en Vico las fibras del cor de la concurrencia.

L' empresa de aquest teatro anuncia un nou abono, durant lo qual s' estrenará 'l drama: *Delirio y realidad* d' Echegaray.

ELDORADO.

El salto del pasiego, Doña Juanita y La tempestad, fan lo gasto en aquest teatro que 's veu molt concorregut especialment los dias de festa.

Los preus son baratos y la companyia fa tot lo que pot per complaure al públich.

CIRCO EQUESTRE.

En Sam Lockhart, lo famós domador d' elefants, va fer lo que 'ls personatjes de certas comedias antigas: *Hace que se va y vuelve*.

Y té rahó de no anarse'n encare lo dia del seu benefici va prodigarli 'l públich tals mostrás de consideració, que hauria sigut un ingrát, si arriba á abandonarnos.

Un dels exercicis més xocants es la proba que va ferse ab un elefant que s' oposa resoltament á que ningú 'l monti. Quants van intentarho, van anarse'n de bigotis.

Vaja que aquí á Espanya á uns elefants per l' istil podria donársels una gran aplicació. Bastaria que sustituhissen ab ells las poltronas ministerials.

Los polítichs ambiciosos ¡quina manera de caure!

Y 'l país mentres tant ¡quins tips de riure!

N. N. N.

LLIBRES.

INDICADOR HIPOTECARIO DE BARCELONA per DON AGUSTÍN FERRER Y PAGÉS.—Es un petit opúscul molt útil als propietaris de fincas urbanas de aquesta capital, després de la divisió de que acaba de ser objecte lo registre de la propietat.

Conté ademés de alguns antecedents sobre la materia, lo Real Decret relatiu á la divisió del antich registre, la Real Ordre de divisió per seccions, una instrucció sobre la entrega de documents y un nomenclator alfabétich dels carrers y p'assas, segons lo registre y la secció á que pertanyen.

POESÍAS DE ANGEL GUIMERA.—Tenim á la vista los quaderns 12, 13 y 14 que comprenen las següents composicions: *Mort del juglar; Jesús al Cel; Trínzít; Al ferse nit; Mort de 'n Jaume de Urgell; Cant de la mort; Indibil y Mandoni; Als cinch anys; Pobret y Per lo Setembre*.

Totas las composicions están superbament ilustradas pèls Srs. Pellicer y Fabrés. L' edició continua sostenintse á la mateixa altura de las primeras entregas que ab tanta justicia cridaren l' atenció pública.

RATA SABIA.

À TARRASSA (*)

¡Oh patria mèva estimada!
Cada jorn, cada vegada
que de lluny món cor te véu,
ó que tots carrers segueixo,
Tarrassa, m' enorgulleixo
de poderme dir fill teu.

Lo compendi de ta historia
es un monument de gloria,
de honradés y dignitat.
Ton nom fenici d' Egara
vol dir en llengualje d' ara
«terra de hospitalitat»

Des las edats més remotas
conservas las virtuts totas
com immaculat mirall:
tú guardas com rica herencia
l' amor á la Independencia
y 'l sant dalé del treball.

Quants pobles per tú passaren
generosos te deixaren
són rasgo mes acentuat:
de la industria los desficiis
reberes dels vells fenicis,
dels romans la dignitat;
dels gòts la fera noblesa
y l' impávida ardidesa
propia dels pobles més grans,
quan ton castell resistia
y com roca sobreixia
en mitj de un mar de turbants.

Jo 't veig en l' Etat mitjana,
noble vila catalana,
coureant los aspres terrers,
y ab la industria de tas llanas
enviant á platjas llunyanas
las naus de los mercaders.

Jo 't contemplo quan un día
vingue aquí madrastra impia
demanante aculliment,
y tú, indignada, t' alsares
y las portas li tancares
al só ayrat de somatent.

A la sórt de Catalunya
unida, desde edat llunya;
sa dignitat enaltint
ab lo major patriotisme,
be sentiren ton heroisme
Felip IV y Felip V.

Y quan l' áliga francesa,
d' odi y de copdicia encesa,
recorregué estos indrets,
li mostrares cada día
la impávida valentia
de los seréns miquelets.

En lo treball la primera,
activa sempre y feynera
y ab l' orgull de ton ahir,
guanyas ton pá, y jamay paras,

(*) Poesía llegida per son autor, en la funció dramática donada 'l 30 de juliol en lo Teatro Principal de Tarrasa, per la companyia del Teatro Romea.

¡Treteté, trereté!
¡S' avisa á totas las tendas,
fondas y revenderias
y altres llochs d' aquesta especie,
que dintre de poch farém
una revista severa,
per veure si son ben bons
tots los articles que 's venen!
(Així estarán previnguts,
y no es tan fácil sorpendrels.)

y ni un sol moment separas
la vista del porvenir.

Nous temps nous istils demanan:
los pobles ja no s' ufanan
ab las guerras del passat;
los pobles que ahir lluytavan
avuy treballant s' esbravan:
la forsa es la activitat.

Lluyta qu' exigeix desfici,
abnegació y sacrifici,
destresa y valor etern,
es eixa lluyta ¡oh Tarrassa!
propia de la teva rassa,
la lluyta del temps modern.

Tú, trasformant la materia
p'lantas cara a la miseria
qu' es l' enemich declarat:

¡BRRRF!

Sol per sobre, foch per sota
y mosquits y més mosquits...
¡Si aquest temps no se 'ns millora
havém de morir rostits!

la máquina bronzidora,
la lleugera llansadora,
son tas armas de combat.

Traballa y lluyta sens trèva
mal vejas á casa tèva
traidors que son los primers
que obran ab sas mans arteras
de bat á bat las fronteras

als productes estrangers.

Traballa y lluyta afanyosa;
no desmayis, patria hermosa;
als serrahins invassors
Egara va vence un día...
Tú vencerás, patria mía,
als estrangers y als traidors.

Si altra fòs ta sort impia,
Espanya sucumbiria
quan Tarrassa sucumbís;
y en la darrera batalla
ton poble que tant treballa,
teixiria la mortalla
per amortallá al país.

J. ROCA y ROCA.

Contra lo que tothom esperava, la Comissió provincial, per cinch vots contra tres, ha informat favorablement la pretensió del Ajuntament encaminada á entarugar mitj Barcelona, prescindint dels requisits de la subasta.

Endavant las atxas, ó millor dit: endavant los tarugos.

Suposo que quan la ley estableix que 'ls serveys públich s' adjudiquin sempre per subasta per alguna cosa ho farà.

—Si senyor, me deya un taruguista; ho fa perquè siga veritat sempre que 's puga, alló que diuhen: «Feta la ley, feta la trampa.»

Y are cal preguntar:

¿Quin interés pot tenir l' Ajuntament de Barcelona en que 'ls carrers del Ensanxe s' entarugin, adoptantse sistemas qu' encara no están ben abonats per la práctica?

¿Quin interés pot tenir l' Ajuntament de Barcelona, una vegada 'ls entarugats s' adoptin, en que la construcció dels mateixos resulti infinitament més cara de lo que resultaria, concedintse mediant subasta?

Perque jo no crech que 'ls regidors sigan capassos de...

Ni que l' empresa constructora siga capás de...

Ni que la Comissió provincial se presti á...

Per més que tothom enraioni de...

Vaja, no ho crech.

Per prescindir de la subasta s' ha trobat una excusa.

S' ha dit que 'ls sistemas usats pèl Sr. Descole de una part, y pèls Srs. Pau y Lluís de part altre son sistemas privilegiats: que 'l primer emplea uns llistonets y 'ls altres uns claus que no pot utilitzar ningú més qu' ells per haver obtingut lo corresponent privilegi.

Suposin que això siga veritat y que 'ls claus y 'ls llistonets gosin de privilegi, tenim que 'ls privilegis aqui son dos y que tots dos son bons desde 'l moment que tots dos son solicitats.

¿A qué donchs no establir una subasta entre ells, per veure quin dels dos s' ofereix á prestar lo servey més barato?

Tinch una cosina castellana, molt aixerida y perspicas y l' altre día li preguntava:

—¿Lo entienes prima?

—Vaya si lo entiendo, 'm va respondre.

—¿Puedes explicarmelo prima?

—Vaya primo... por Dios, no seas tonto.

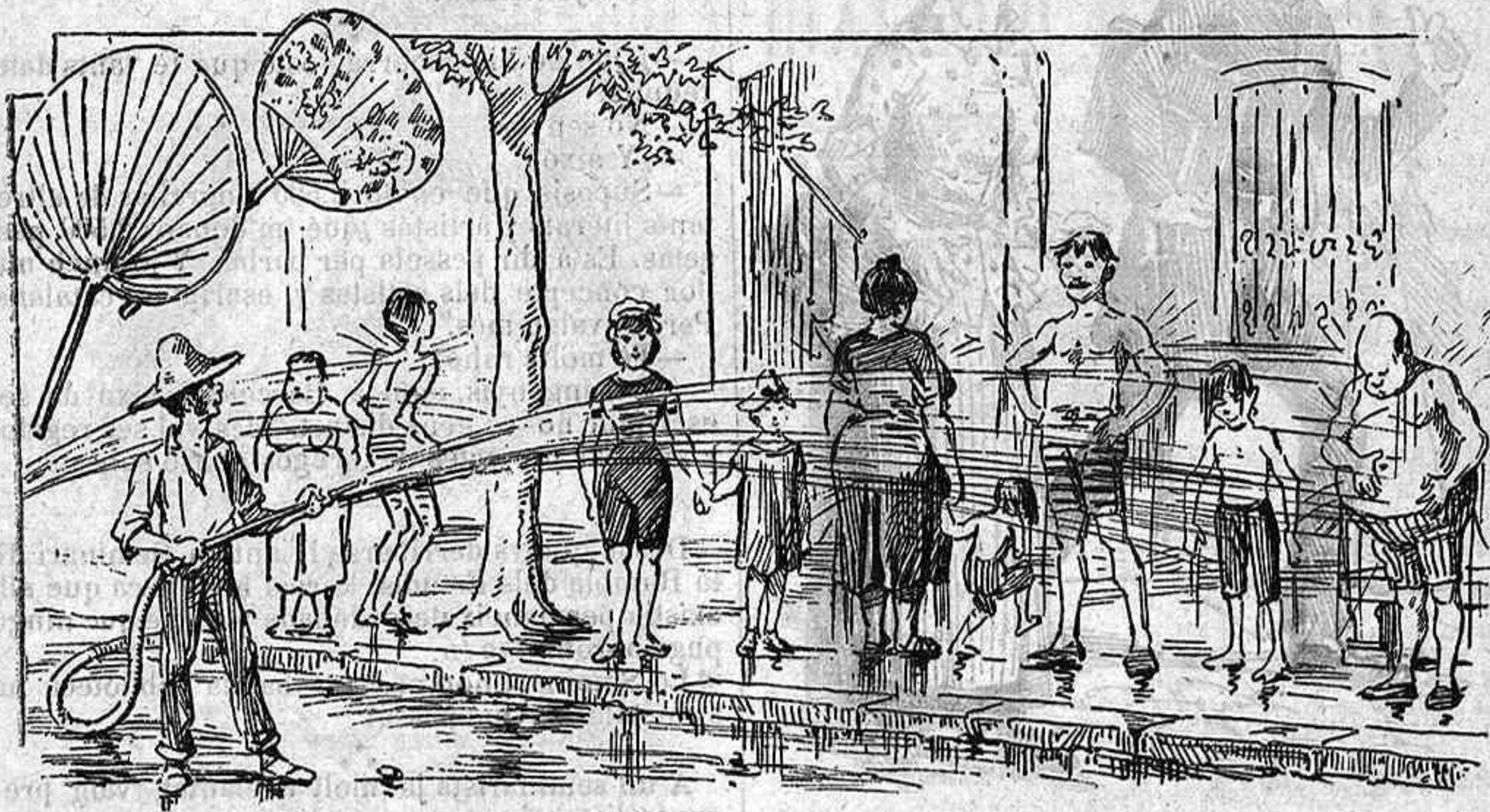
Y no la vaig treure de aquí: dimontri de prima!

Ventatjas dels entarugats.

Un senyor gras y gros y ab lo nas vermell que va sempre caminant com los ànechs y apoyantse ab una vara ab bórlas, troba que 'ls entarugats son una gran cosa.

— Si relliscas y caus y se te 'n van los diners de la butxaca, encara que hi portis set mil duros, tornas á trobarlos tots, sense que t' hi falti una pesseta, porque 'ls entarugats no tenen esceletxas

CONTRA LA CALOR.

Diu que 'ls vehins del Ensanxe á las horas en que 's rega, sortiran tots al carrer á aprofitar las mangueras.

—Deseganyis, li van respondre, com que 'ls entarugats sempre son humits, lo qui cau, s' embuta.

Lo Sr. Antúnez ha fet un àlbum ab lo retrato dels principals timadors y tarugistas de Barcelona.

—Baldiri, m' has de da 'l retrato, deya una murranga al seu currutaco.

—No tinch calés per fermel treure.

—Aixó ray: vés á trobá al Sr. Gobernador, qu' ell se 'n cuyda de ferlos fer de franch.

—¿Y ahont t'è 'l taller?

—A la garjola.

Sr. Soler y Catalá, que siga l' enhorabona.

Ja he vist que 'ls mestres y 'ls auxiliars de las escolas municipals li han regalat las insignias de comendador.

Vaja que ara fins quan deixi de ser regidor li quedarà un recurs. Plantarse las insignias y posarse á fer lo comendador del Tenorio.

Faria patxoca.

Dimars lo ciutadà benemérit, sense més objecte que presidir la sessió del Ajuntament, va deixar la *commodité* d' Olérdula y va presentarse á su *querida*... ciudad condal.

Ja entra al saló de Cent (¿decent?); ja s' asséu, entre mitj de una dotzena de amichs; ja toca la campaneta; ja fa recorre tota la casa pèls agutzils y massers... Los demés regidors no comparei-

CLASSE DE FRANCÉS.

—¡Xanxas! ¿ahont vas corrent d' aquesta manera?

—¡Ay, *madamosela* Marieta! No me puedo aturar... ¡Voy á estudi!...

xen... los conservadors principalmente adoptan lo sistema obstruccionista.

Y ara digan si no es trist que per veure aquestas cosas; se tinga de fer un viatge de Olérdula á Barcelona.

Diu un telégrama:

«Ha sigut nombrat cavaller de la Legió de honor, lo sùbdit espanyol monsenyor Colomer, bisbe de Annam.»

Com hi ha mon, may hauria dit qu' en Colomer del Tivoli representant *La vuelta al mundo* s' hagués quedat á Annam y allà l' haguessen nombrat bisbe.

Troba estrany *El Diluvio* que havense declarat enemich dels empedrats de Sant Quirse y de la Selva, 'l Sr. Cabot se converteixi en una especie de patró dels senyors Prim y Elias.

¡Qué vol ferhi!

De *sabios y concejales* es mudar de consejo. Y de periodistas també.

Proba al canto.

Fins ara *El Diluvio* havia combatut á tort y á dret lo projecte d' Exposició Universal; y ara ja comensa á transigirhi, y fins troba que certas cosas estarán de alló més bè.

Per exemple, la construcció de un passeig de circumvalació alrededor de Montjuich, á cosa de dos tersos de altura de la montanya.

Aquest passeig serà una gran cosa, sobre tot si l' Ajuntament procura que passi per las inmediacions de uns terrenos que posseheix per aquells indrets lo Sr. Laribal.

Ab motiu de la Exposició s' obra un certamen literari,

Premi: 2,500 pessetas al autor del millor diccionari d' escriptors y artistas catalans del present sigle.

La primera edició de l' obra quedarà de propietat del Ajuntament.

—¿Que no hi concorria vosté que t'è tants datos reunits?

—No senyor.

—¿Y aixó?

—Suposis que envío 2,500 biografias de altres tants literats y artistas ¿qué 'm donan? 2,500 pessetas. Es á dir pesseta per barba. Y jo tinch millor concepte dels artistas y escriptors catalans. Per mí valen més.

—T'è molta rahò.

—Desenganyis, aquí á Barcelona aixó de ser escriptor no es gens distret. Més val ser regidor y aprovar projectes de tarugos sense subasta.

Desde que s' vá derribarse l' antich Seminari de la Rambla dels Estudis, la rica biblioteca que allí existia permaneix desordenada y sense que ningú puga aprofitarse 'n.

Lo Seminari nou no s' acaba: la biblioteca no s' instala... ¿Qué passa?

A un seminarista ja molt adelantat, vaig preguntarli:

—Digas noy ¿qué t' estimas més un llibre ó una lliura de xacolate?

(Continua á la página 448.)

LLIBRERIA ESPANYOLA.—RAMBLA DEL MITJ, 20, BARCELONA.

NOUVELLE GRAMATIQUE FRANÇAISE

POUR L'USAGE DES MUNICIPALS

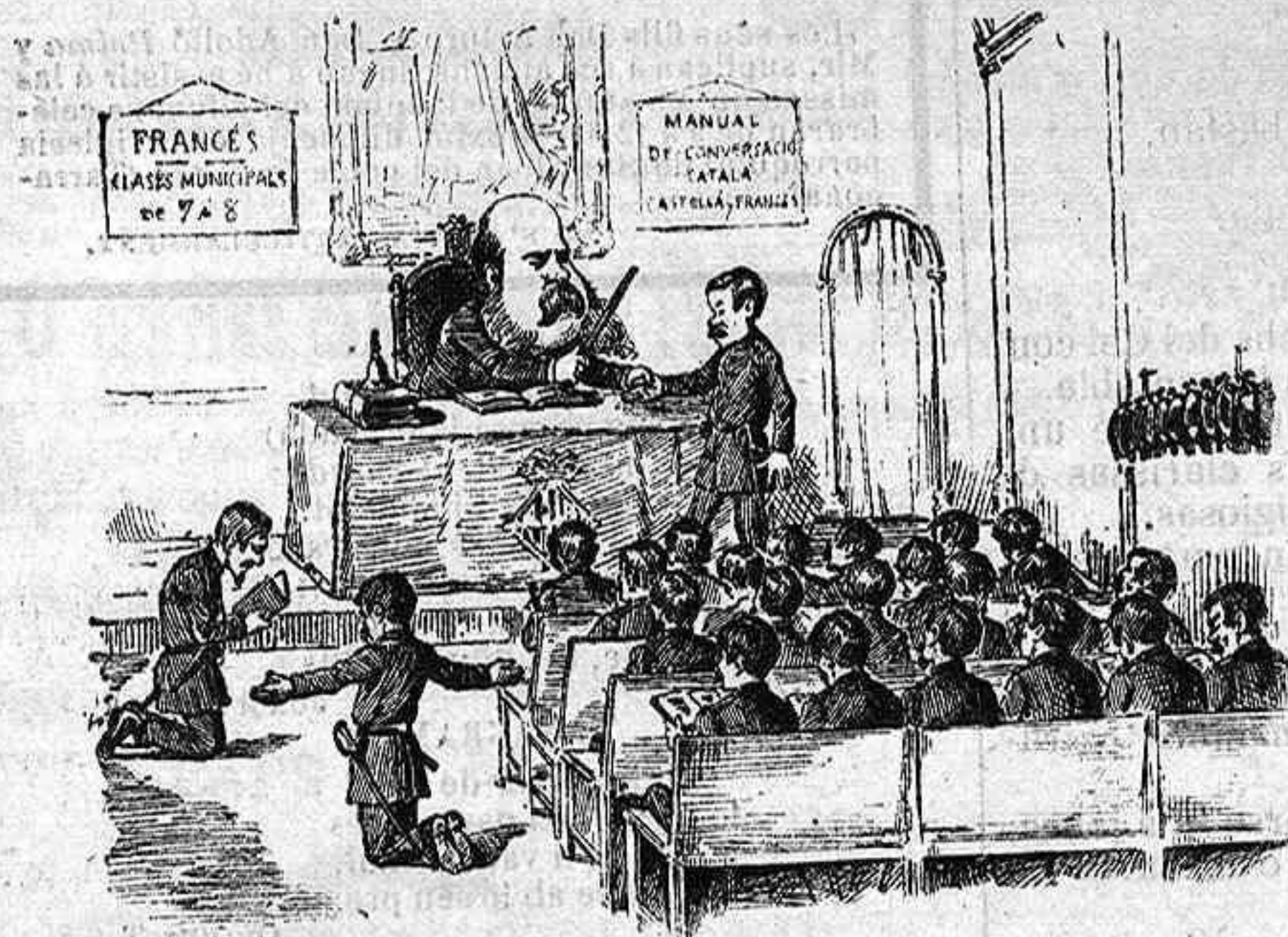
(VULGO SARGENTS DE VILLE)

avant, pendant et après

L'EXPOSITION UNIVERSELLE DE BARCELONE

POUR SE FAIRE ENTENDRE DES ÉTRANGERS

QUE LA VISITERONT, PAR MILLIERS

Forma un quadern en quart y es son

Preu 25 centimes de pesseta

¡¡¡ALLO!!!

COLECCIÓ

DE

POESÍAS, SONETS, CANTARS Y
EPÍGRAMAS, SALATS, DOLSOS,
VERTS Y MADURS

ORIGINALS DE

M. FIGUEROLA ALDROFEU

Cuadern 3.er

Cada cuadern val

1 ral.

DOS DOTSENAS DE CAPELLANS

(APUNTACIONS DEL NATURAL)

Lo seu cosinet, un; l'estudiant,
dos; aquest senyor que vosté no
sabia que fos casat, tres; —
¡Vagi dihent!

¿Un funeral de dotze atxas y cin-
quanta missas? ¡Molt bè diu!

¿Tot just dos quarts de deu?
¡Aaaaaah!

LLETRA DE A. LLANAS

Dibuixos de C. y B.

Un tomet de 64 pàgines 16.º, im-
pressió esmerada, paper de pri-
mers; encuadernat ab tela inglesa
y hasta y tot un capellá il-lumi-
nat á má en la portada.

Preu 1 pesseta.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en llibransas del Giro Mútuo, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responem de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

Lo seminarista, sense pendre alé:

—Una lliura de xacolate.

—Tira avant noy, li vaig respondre, que ó bè molt m' enganyo ó tú arribarás á bisbe.

A fi de recompensar l' apoyó prestat per en Sagasta á la Comissió provincial que vá anar á Madrid ha decidit l' Ajuntament regalarli un pergami qual dibuix s' ha encarregat á un dels més aplaudits artistes de Barcelona.

Al fondo del pergami hi campejarán las barras catalanas de una *entonació débil*, perque no ofusquin lo treball caligráfic, diuhen ells; pero jo crech que ho fan per no faltar á la veritat histórica.

Perque á las barras catalanas débils com ara no las hi haviam vistas may.

Y á propósit.

Las quatre barras catalanas no bastan.

Hi falta una quinta barra.

La barra de D. Francisco de Paula.

L' encarregat dels Castells de fochs del Cel continua equivocantse de una manera lamentable.

En una de las últimas tempestats caygué una centella en lo convent de monjas clarissas de Cuéllar (Segovia) matant á tres religiosas.

Paciencia, y en lo successiu encománinse á Sant Para-rayos, qu' es un Sant que no falla may.

Lo calor se deixa sentir d' una manera extraordinaria.

L' encarregat de ventar, déu anarse 'n á jeure, perque la major part dels días se descuida de ferho y no se sent un alé d' aire.

Per no sentir la calor no hi ha més que un remey.

Se fan regidors de Barcelona, aproban un projecte d' entarugats y 's quedan tant frescos.

Una escena xocant.

Dos mossos de fonda francesos surten á desafiarse en companyia dels seus padrins.

Lo desafio es á pistola.

Y vels hi aquí que quan los padrins carregan las armas se 'ls ne va un tiro, que se 'n dú dos dits del un y fereix al altre á la cara.

Després de lo qual se declara el honor satisfesho.

L' honor podia quedarhi; pero 'ls padrins me sembla que no hi quedarían gayre.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª — *Se-vi-lla-na.*
2. ANAGRAMA. — *Tragi-Girat.*
3. SINONIMIA. — *Coll.*
4. TRENCA-CLOSCAS. — *Torroella de Montgrí.*
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH. — *Petxina.*
6. CONVERSA. — *Adela-Torra*
7. GEROGLÍFICH. — *Per canyas un canyar.*

XARADA

ESQUELLA MORTUORIA.

PRIMER ANIVERSARI

DE LA MORT

DE

DON SEGONA-TERSA PRIMA,

VIUDO DE DONYA CLARA MIR

(R. I. P.)

Los seus fills Don Arturo y Don Adolfo Prima y Mir, suplican á sos amichs tingan á bè assistir á las missas qu' en sufragi de l' ánima del difunt se celebrarán de 9 á 12 del próxim diumenje en l' iglesia parroquial de Sant Joan del poble de Total (Tarragona).

NO S' INVITA PARTICULARMENTE.

AL LECTOR.

Amich de la varietat
(puig es cosa ja probada)
en la precedent *xarada*
nova forma hi adoptat.

Ab los datos, pues, sencills
del Trenca-caps referit
trobarás los noms de dit
poble, del difunt y fills.

JOAQUIM SAURI.

ANAGRAMA.

En lo carrer de Total
lo trenta del passat mes
á una *tot* li van fer mal,
trobantse ab lo seu promés.

QUIMET T.

MUDANSA.

Donya Total qu' es molt *tot*,
des que la *tot* vá cobrar
contenta 'm vá convidar
á menjá' un meló á la *Tot*.

CAPELLÁ PRE-HISTÓRICH.

TERS DE SÍLABAS.

.. ..
.. ..
.. ..

Primera ratlla vertical y horisontal, lloch sagrat.—
Segona: objecte explossiu.—Tercera: arbre.

R. PEKIN.

CONVERSA.

—Ola Ramon.
—Ola Martí ¿qué se 't ofereix?
—Venta á buscar al Pep per anar al café.
—Pero home si ja ha vingut á buscarlo ta germana.
—Ma germana ¿quina?
—Búscaho que jo mateix t' ho he dit.

SALDONI DE VALLCARCA.

GEROGLÍFICH.

×
B
O O O
XX XX
XX
BODI

NOY DE SARRIÁ.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23.